

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra : . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér.

BARS

POLITIKAI HETILAP.

HIRDETESEK

□ centiméterenként - 4 fillér
 Nyilttéri közlemények garmond
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdető és a velünk
 összekötöttesben levő hird. irodák
 arendjében részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adnak.

FELBŐLŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen vasárnap reggel.

FŐMUNKATÁRS: DR. KERSÉK JÁNOS.

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A

„BARS“

XXX. évfolyamának I. évfolyamára.

Lapunk mai számával kezdi meg harmincadik évfolyamának I. évfolyamát — Aki ismeri a vidéki hírlap-irodalom nehézségeit és szinte leküzdhetetlennek látszó akadályait, igazat fogadni nekünk, ha önérettel tekintünk vissza eddigi működésünkre. Tettünk, a mennyit tehettünk. Első sorban is megyei érdekeink gondozása lebegett szemünk előtt s jeles munkatársaink és a nagy közönség szives támogatásával ez irányban fejtettük ki működésünket, mindazonáltal gondosan kerülve annak lehetőségét, hogy lapunk magán avagy párt érdek szolgájává fajulhasson. Ez alapon ajánljuk lapunkat továbbra is a nagyérdemű közönség szives jó indulatába. A múltban elért eredmény leendő a jövő reménye, mely ezután is lapunk változatlan irányát jelenti.

Előfizetési ár:

Égész évre . . . 10 kor. — fill.
 Félévre . . . 5 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 2 kor. 50 fill.

Léva város fejlesztése és pénzügyi megalapozása.

Irta: Bódogh Lajos.

IV. Befejező közlemény.

Városunkban magánfelek által részvényekre alapított 3 takarékpénztár és az Aranyosmaróthon székelő „Barsmegyei Népbank R. T.“ által alapított 1 fiók takarékpénztári üzlet áll fenn.

1. A „Lévai Takarékpénztár R. T.“ 41 év előtt alakult; alaptőkéje 1906-ig 200.000 korona, 1907-ben 250.000 és 1908. évben 500.000 koronában lett meghatározva s azokra 1000 drb részvény lett kibocsátva s az előző megtakarításokból és az 1908. évi részvénytőke emeléssel összekapcsolt befizetésekkel a kövctkező alapok képeztek:

tartalékalap	268.669 K
vesztés-tartalékalap	20.000 „
értékbiztosítási alap	10.000 „
nyugdíj-alap	59.210 „
átviteli számla	36.730 „

Forgalma:

1905-ben bev. és kiadás	10.957.270 K
1906-ban „ „	11.230.420 „
1907-ben „ „	13.740.848 „
1908-ban „ „	16.133.557 „

Tktári betétei:

1905. évben	1.437.547 K
1906. „	1.268.663 „
1907. „	1.265.974 „
1908. „	1.272.568 „
1908. évi december hó 31-én	
összes állománya:	3.652.878 K

Évi tiszta nyereményei:

1905. évben	64.820 K
1906. „	60.125 „
1907. „	48.874 „
1907. évről áthozat	25.571 „
1908. évben	77.695 „

Tiszti fizetések és lakbérek:

1905. évben	17.414 K
1906. „	17.500 „
1907. „	23.512 „
1908. „	23.865 „

Részvényesek osztaléka:

1905 évben á 50 K	25.000 K
1906. „ „ 50 „	25.000 „
1907. „ „ 50 „	25.000 „
1908. „ „ 50 „	50.000 „

Megjegyzem, hogy mind a fenti mind az alanti összegek mellett a fillérek elhagyattak, végül figyelemre méltónak tartom, hogy a „Lévai Tktár R. T.“ fennállásának kezdetétől 1908. év végéig összesen 142.556 K. 47 fill. összeget adományozott jótékony célokra.

2. A „Lévai Takaréék és Hitelintézet R. T.“ 37 év előtt alakult; alaptőkéje 200.000 korona 1000 drb, egyenként 200 K. névértékű részvényre, az 1908. évi zárszámadás szerint tartaléktőkéje 301.701 K. vesztéségi tartaléktőkéje 6773 K.

Forgalma:

1905-ben bev. és kiadás	7.977.284 K
1906-ban „ „	6.619.869 „
1907-ben „ „	8.357.111 „
1908-ban „ „	8.061.277 „

Tktári betétei:

1905. évben	790.896 K
1906. „	754.943 „
1907. „	732.030 „
1908. „	843.081 „
1908. évi december hó 31-én	
összes állománya:	2.551.540 K

Évi tiszta nyereményei:

1905. évben áthozatal	61.313 K
1906. „ „	67.051 „
1907. „ „	65.385 „
1907. évi áthozat	16.354 „
1908. évben	55.316 „

Tiszti fizetések és lakbérek:

1905. évben	19.532 K
1906. „	19.652 „
1907. „	19.652 „
1908. „	19.220 „

Részvényosztaléka:

1905. évben á 28 K	28.000 K
1906. „ „ 28 „	28.000 „
1907. „ „ 28 „	28.000 „
1908. „ „ 28 „	28.000 „

3. A „Lévai Kereskedelmi Bank R. T.“ 1905-ik évben alakult; alaptőkéje az 1908. évi zárszámadás szerint 400.000 korona, melyre 2000 drb részvény lett kibocsátva, így a névérték egyenként 200 K. Tartalékalapja 25.000 korona. 1908. évi forgalma: vagyis bevétele és kiadása összesen 3.480.008 kor. 1908. évi betéteje 933.499 K. 1908. évi tiszta nyereménye: a) A lévai központnál 31.192 K, b) a bankabányai fióknál 3721 K.

Az 1908. évben részvényenként osztalékot adott 11 koronát, összesen 22.000 K.

4. Az Aranyosmaróthon 1891. évben 200.000 korona alaptőkével alakult „Barsmegyei Népbank R. T.“ időnként alaptőkéjét 1908-ig 1.000.000 koronára emelve és 706.268 korona tartalékalapot létesítve, 15 év előtt Léván földtelepet állított föl, melynek az 1908. évben betéteje 1.623.665 K, s évi nyereménye 53.427 korona volt.

*

Igy a fentieket összevetve kiténik, hogy a Léván levő 4 pénzügyintézetnél az 1908-ik évben a takarékpénztári betétek összege összesen 8.761.582 koronára rugott, s a 4 pénzügyintézet az 1908-ik évben összesen 217.633 kor. jövedelmet hozott össze a Léván lebonyolított pénz üzletei után.

Ha tehát elgondoljuk, hogy ha ezelőtt 30—40 évvel Léva város állított volna föl községi takarékpénztárt, az ő szegénységétől is kitellhetett 30—40 ezer forint alaptőkével, mi csoda fényes vagyoni helyzetben lehetne ma a város s milyen közintézményei és teljesen pótdómentes állapota volna ma! Akkor a csatornázás és vízvezeték is régen megcsinálható lett volna, míg most el sem tudjuk képzelni, hogy miből lenne képes a város közönsége a 460.000 kor. költségvetéssel előirányzott csatornázást és az ugyanannyiba kerülhető vízvezeték elkészíttetni. Hol vennénk mi 1 millió korona összeget, hogy azon közegészségi és köztisztasági intézményt létesíteni bírjuk, mely beruházás igazán nem hoz egyetlen fillér pénzbeli jövedelmet — sőt annak jókarban tartására még évenként reá kell majd fizetni!!

Azon 1 millió törlesztése csupán évenként 50—55.000 korona fedezetet kívánna, ezért ne is álmódjon senki a

felől, hogy a város most ilyen munkálatba vagy ter- kivételbe bele foghatna, aki azt hirdeti, hogy miért nem fogunk már hozzá; az vagy nem tudja a saját ujrait sem megszámolni, vagy — nagyon rosszakarója városunknak.

Bele fog abba telni még 20 esztendő is, hogy a csatornázást és vízvezetékét — azon 1 milliós munkát — létesíteni bírjuk a lakosság megterhelése nélkül. Azt pedig úgy bírjuk létesíteni, ha olyan üzletet állítunk föl városi kezelésben, melynek üzeme olyan jövedelmet hozand, hogy abból szép lassan tőkét gyűjthetünk a városi csatornázásra és vízvezeték elkészítésére s abból erőnkhez képest részletenként azon nagy munkát szép sorjában megcsinálhatjuk. Ezenkívül időnként még előállanak olyan kiválóalmak, melyeket szintén szép egymásutánban létesíteni kell, azok mind új befektetéseket fognak követelni, tehát azon városi üzletnek még azon kiadásokat is fedeznie kell; ezeken kívül még a létesítendő városi üzletből nyerezendő jövedelem egy részét arra kell fordítanunk, hogy évenként a pótdadó legjobb szállítását is foganatosíthassuk mindaddig, amíg 15—20 év alatt azt sikerülend teljesen meg is szüntetnünk.

Aki tehát ezekben velem egyetért, az segíteni fog munkámban. Meggyőződésem szerint Léva város jövő fejlődésének biztosítása, pénzügyeinek megalapozása, a lakosság vállairól a közterhek levétele s a város fölvirágoztatása céljából legalkalmasabb eszköznek ismerem a községi üzemből vezetendő „városi takarékpénztár“ fölállítását.

Erre vonatkozólag benyújtottam indítványomat a város képviselőtestületéhez, — ha attól megbízatást nyerek arra nézve, hogy dolgozzam ki azon műveletet, mely szerint annak föllá-

tása létesítendő volna s fölhatalmazást nyerek arra nézve is, hogy a helybeli pénzintézetekkel egyezkedési tárgyalást kezdhetek üzemeinknek itengedése és a városi takarékpénztárba leendő beolvasztása iránt; akkor majd tovább megyek a részletek és a szükséges teendők ismertetésében.

Ha valaki a város javára jobb eszközöket ismer a közcél könnyebb elérhetése végett; nagyon szívesen fogom előtte az elismerés zászlaját meghajtani.

Fölvetődött itt az a kérdés, hogy a helybeli 3 takarékpénztár részvényesei most egyszerre nagy ellenségeimmé válnak azért, mert ha velük a beolvasztás iránti egyesség nem sikerül, akkor a város önállóan állítja föl a városi takarékpénztárat. — Erre az a válaszom, hogy én polgármesteri kötelességemből kifolyólag üzleti esetekben kizárólag a város érdekeit vagyok köteles szem előtt tartani, azt egyesek magán érdekeinek nem rendelhetem alá; sőt akkor követnék el mulasztást és bűnt, ha a város kárára magán érdekeket segítenék elő.

Tehát azon érdekelt részvényes, aki igaz érzelmű és okos gondolkodású; az nem kárhóztathat engem a város javát célzó munkálkodásom miatt.

Sőt a részvényesek közül, aki nagyobb pénzügyi körültekintéssel bír és egyúttal a város érdekeit is önzetlenül szívén viseli; bármennyi részvénybirtokosa legyen is, — pártolni fogja a községi takarékpénztár eszméjét és annak kivételét, mert az mint adófizető polgárnak személyesen több hasznot hoz, mint részvényei után a takarékpénztár osztalékul adott. Például N. N. képviselőtestületi tagnak a Hitelintézetnél van 10 részvénye, melyre

annak idején maga vagy jogelődje befizetett 2000 korona alapítókét, ezután évek óta és ma kap 280 korona osztalékot, ha pedig azon 2000 korona tőkét valahol kamatoztatná, attól csak 5%-ot vagyis 100 koronát kapna; tehát évi nyeresége 180 korona a Takarékpénztártól.

Azonban ha azon 10 részvény tulajdonosa, vagy jogelődje annak idején nem fekteti be részvénytőkébe azon 2000 koronáját, hanem ahelyett 37 év előtt részvénytársasági takarékpénztár alapítás helyett a képviselőtestületben hathatós szavát a város érdekében emelte volna föl községi takarékpénztár mellett, — akkor ma a város pénzügyi helyzetét és vagyoni állapotát oda segítette volna: hogy nem fizetnénk 57% pótdadót sem semmiféle közterhet. — Most az a bizonyos 10 részvényes virilis polgár például 500 korona állami-adót fizet (pedig van több is, aki jóval nagyobb összeget fizet); ezután 57%-al ma 285 korona községi pótdadót kell fizetnie; tehát míg a részvényes takarékpénztár alapítás által 10 részvénye után csak évi 180 korona haszonhoz birt jutni, ellenben ha a város községe érdekében községi takarékpénztár alapításához adta volna semmibe se kerülő erkölcsi támogatását: akkor ma minden pénzbeli tőke befektetés nélkül 285 korona évi haszonhoz jutott volna a — községi pótdadó nélküli állapotnak a r. t. városi emelkedés idejében — községi takarékpénztár alakítási köztevékenysége által.

Amit azonban az elődök elmulasztottak, azt a jelen nemzedék még ma helyrehozhatja s ha nehezebben és lassabban is; de biztosan megbírjuk alapozhatni Léva város pénzügyi felvirágoztatását.

Ezért nem félek én a képviselőtestületi tag részvényesektől, — mert

T A R C A.

Karácsonykor.

*Karácsony, óh te kedves ünnep,
A te jöttödön úgy örülnek!
Ahol van egy kis szeretet:
Mindenki téged emleget.
... Te vagy, te vagy a kis családba!
A gyermekszívek legszebb álma!
Kifirulnak a kedves orcák,
Leszáván egy darab mennyország:
Diszes fény az asztalon van,
Alatta játék nagy halomban;
Gyertyák fénye, lobogása,
Az arany szálak csillogása,
Mind... mind egy édes sejtelemmel
Játszik a gyermeki kebelrel,
Repes a szívök, vig a lelkek,
A várva-várt nap ime eljött
És nem vártak hiába rá — rég:
Itt a sok apró, tarka játék.
... Édes titok varázsa rajtuk,
Szívük dobog, mosolyg az ajkuk
S mire leszáll a csöndes éjjel —
Elringató, lány szenderével
Minden puha, fehér kis ágyon
Ott virraszt a jótékony álom
S minden alvó, kicsinyke lélek
Kis Jézusával elbeszélget.*

*Karácsony, áldott a te jöttöd!
Örömd a szívekre öntöd,
Hogy lobogjon, gyulladjon lángra,
Miként az ég gyertya lángja...
Szelíd hajnal, óh, hadd derüljön,
Emberi szív is hadd hevüljön,*

*Hogy ne boruljon a világra
Hitelenség zord éjszakája;*

*A hit világot élesszed föl —
Kialszik már az emberekből!
Zöld fényőzőn nyújtsd felénk
A boldogító, édes reményt,
Hogy nem lesz mindig így a sorsunk,
Hogy jóra fordul minden dolgunk;
Hogy mint a kised Betlehemben:
Növekszünk áldó szeretetben.*

*És, hogy Hozzád méltók lehessünk;
A szeretetet adjad nekünk,
Ajándékát a szeretetnek
— A földön érte úgy epednek —
Mit a kis Jézus hozott közénk,
Hogy Isten-áldás szálljon felénk
Hogy — mint a bölcsék idejébe' —
Vigaszt teljünk a szent igébe.*

*Adj a szegénynek nyugodalmat;
Irgalmasságot a gazdagnak;
A haragvónak szelidtséget —
A földön áldó békeséget,
A bűnösnek bíz-tisztaságot,
A hitetlennek bizonytságot
S a szeretetet adjad nekünk,
Hogy Jézusunkhoz méltók legyünk!*

Tuba Károly.

Mese...

Irtá: Ferenczy Paula.

Valahol a Libanonon túl, a ciprusok lágy fuvalatú honában a bemohosodott temetőben halk suttogás bűgött át.

A táj kihalt volt és csendes, néma mint

lakói, kik évszázadok óta pihentették már elfáradt csontjaikat. A csillagos, sejtelmes éjszakán két besüppedt hant nyílt szét, két alak lebbent a földre, kik megunták már ott lent az örökös egyhangú némaságot, kiknek eltompult már a merev nyugalomban minden képzetük, kiapadtak a képzeletstülemények is, melyek annyiszor annyiféle alakban tüntették elő a mult képeit...

A halottak elhatározták, hogy visszatérnek a földre, hadd lássanak egy pár évszázad után új dolgokat a folyvást előrerohanó világból.

A rég kihült porhüvely, a hamu testté változott. A szétfoszlott ősi ruhák éppé formálódtak. Emberekké lettek a holtak rövid időre, éppúgy mint évezred, évszázadok előtt...

A férfi görcsös botjára támaszkodott. Darabos, munkásformájú volt. Halvány arc, mélyen beesett, kifejezéstelen szemek, szürkés körszakái, kopaszodó fej voltak a kiegészítői igénytelen megjelenésének. Dohos, penészes szagú bő ruházata dereka köré volt tekerve s vállain átvetve. Meztelen lábain ócska saru volt; szakadozott szíjak erősítették oda.

Az asszony töpörödött, összeesett, fakó ruhájú, átlagalak volt! Arcán mély, ráncos barázdák. Keze a dologtól kérges, durva. Haja kuszált, gyér...

Lassan lépegetett a férfi oldalán. Sze-

akiket jól ismerek közülök, tudom hogy képesek az igazság megismerésére s velem együtt ők is legelőbbre valónak fogják tartani a közérdeket.

Köz- és magántisztviselők fogyasztási szövetkezete.

Országszerte általános a panasz, hogy a legutóbbi években, az élelmi cikkek rendkívül megrágtak.

De nem csak ez a panasz, hanem az is, hogy úgy minőségileg, mint mennyiségileg is meghamisítottak.

Az élelmiszereknek rendkívüli megrágtatása, legtöbb esetben indokolatlan, azoknak meghamisítása pedig jogtalan, s a fogyasztó közönség tárcáját és türelmét már annyira próbára tette, hogy a fogyasztó közönség immár nem egy helyütt az élelmiszerek árusítói ellen nyilvános harcra lépett.

Nap-nap után olvassuk, hogy a fővárosban már a hatóságok is pártfogásukba vették a fogyasztó közönséget, és szigorú büntetéssel sújtják az élelmiszer elárúsítókat, akik az élelmiszereket vagy nem szolgáltatják ki a megrendelt mennyiségben, vagy meghamisítják azokat sokszor ártalmas anyagokkal.

Mindazonáltal e bajon nincs segítve, s még kevésbé azon, hogy az élelmiszerek indokolatlanul és minduntalan meg ne dráguljanak.

Kísérleteznek ugyan a fővárosban városi kenyérsütődék és húsvágószekek által is, de ez még mindig csak a kísérlet stádiumában van. Aminek pedig a fővárosban, az ország szívében, ahol az ellenőrzés a legnagyobb s ahol megvannak az erőforrások is, hatósági vállalatok, és hatósági concurrensia létesítésére — ki van téve a fogyasztó; azt még inkább érezzük mi a vidéken, a hatósági ellenőrzés lanyhább, nehezebb, és a concurrentia felvételére az erőforrások is csekélyebbek.

mükkel barátságosan mosolyogtak a vidékre, a habos, selymes rétekre, a rommá lett falakra... Napok múlva azonban a tekintetük mindinkább félenkebbé, tétovázóbbá változott. Az új, ismeretlen dolgok egész tárháza tűnt eléjük.

S haladtak tovább, át a sivatagok homokzatonyain, át a sik tengeren, míg végre a vallási láztól remegő, enyhe fuvalatú, balzsamos légű Olaszhonba léptek.

Oh, mennyire hasonlított e föld honukhoz! Ott is, itt is lenge, virágos ligetek, aranyos, himes pázsit, álmos fuvalat... Csak a városok képe — más, egész más...

Siető emberek vonultak el mellettük. Végig mérték őket ismeretlen, ósdi ruházatuk miatt, s azután ismét tovarohantak a pompás utak, megtévesztő labirintján, az emberi tömeg vadul sikongó vásári áradatába. A túlvilági emberek félve simultak egymáshoz, s céltalanul bolyongtak a zürzavaros zajban, míg utjuk egy óriási térbe futott.

Az egyik oldalon sötét ruhás szerzetes kínálgatott valami lapokat a csődületnek. Akik elfogadták, egynehány pénzdarabot csúsztattak a nagy bádgerselybe... A tér másik felén kipirult alak szónokolt egy másik összegyűlt csoportnak. Közben hevesen mutogatott a szelidképű szerzetes barátira.

E vegyes hangok zavaros keveréke

Az élelmiszerek elárúsítása sokszor egy vagy csak kevesek kezében van, úgy hogy elég ennek az egynek egyet gondolni, vagy a keveseknek csak összenézni és nem is összebeszélni, és már is arra ébredünk fel, hogy ez vagy az az élelmiszer immár ismét megrágtak.

Az élelmiszerek uzsorája ellen folytatott harcban, már sokféle megkísérelt módokat közül, a baj gyökeres orvoslására, csak egyetlenegy eszköz mutatkozott eddig legalkalmasabbnak, s ezen eszköz a fogyasztók közös szövetkezése, az elárúsítók ellen folytatott harcra, oly módon, hogy az élelmiszerek elárúsítói mellőzhetők legyenek a bevásárlásnál.

Mi köz- és magántisztviselők, akik mindent a piacról szerzünk be, az élelmiszer uzsora által legulyosabban vagyunk érintve; mert, amit például a kereskedő, az iparos, vagy maga a termelő, az élelmiszerek elárúsítói ellen, s illetve ezeknek uzsorájával szemben, saját termékeinek megrágtatásával védekezik; — avagy a munkás béremelést erőszakol ki bérharccal, addig a mi saját szellemi termékeinket nem árulhatjuk drágábban, sem bérharcot nem kezdetünk.

Összetett kézzel nézzük kizsákmányoltságunkat. Nélkülözünk s amikor már helyzetünk kétségbejuttatóvá válik, akkor félretesszük az álszemérmeket, s kezdünk kérni, könyörögni, kenyéradóinknál ajtóról-ajtóra kopogtatni, s örülünk, ha némi sikerrel jár könyörgésünk.

Hogy milyen ez a siker nem szükséges egyébre utalnom, mint az állami tisztviselők legutóbbi lakbéremelésére.

Mennyi reménnyel néztünk ennek elébe, s ime mi történt? Beteljesedett a régi mondás, hogy a hegyek vajduktak és születtek — egeret. A laktérünket némelyikünknek 10—20 koronával emelték, s erre is reá tették a kezüket mindjárt a háziurak.

Azt a kis gesztenyét is tehát, amit nagy nehezen a nagy parászból kikapartunk, más ette meg.

között tompa harangzó zúgott át a légen. Diszes menet fordult az ékes egyház kapuján be. Elöl lengő, nehéz zászlók, fényes papi tónus, előkelő kíséret, amit az utca rongyos, kiehazottai, a nép söpredéke tejezett be.

A fakó, nyirkos emberek meg csak néztek, tündéri varázslomnak gondolták e fenséges, pompás műv valóság képét.

— Menjünk be mi is, — suttogja még mindig kábultan a férfi.

— Kérdés, szabad-e? — veté ellen az asszony.

— Próbáljuk meg, — biztatja, a férfi az ingadozót.

Pár perc múlva ők is besurrantak úgy lopva, télve, a gyönyörű, magyarboltozatú templomba, hol a sok ezer égő-gyertya ellenére is oly tompa sötétség, oly méla szürkeség uralkodott. A kárhozottak emberlavinája hömpölygött odabent, bünbocsánatért könyörögve.

A feltámadt idegenek valami csodás ihlettel, valami magasztos érzéssel teltek el e sok összehozott munka láttára. A falakon, a mennyezeten csodálatos freskók, az oltárokon aranyos képek, melyek egyikén angyali szépségű nő, égi seregtől körülrajongva, másikán ugyan-e nő, gyengé karjain, lengő hajú gyermeket tart... A nehéz csillárok... Márványba vésett szoborcsoport előtt álltak meg. Szép, magas férfi liliummal a

Nem, tisztviselő társam, immár a panaszkodással, s a megalázkodó könyörgésekkel célt nem érünk. Mást kell gondolnunk. Vissza kell térnünk arra a bibliai mondásra, hogy ha azt akarjuk, hogy az Isten megsegítsen, segítsünk mi magunkon is.

Összetett kézzel nem nézhetjük tovább az élelmiszer-uzsorát, társulnunk kell a védekezésre; mert nem kicsinylendő dolog, hogy a fő élelmiszereket legalább lehetőleg olcsóbban, és hamisítatlan minőségben és mennyiségben szerezzük be magunknak.

Amit egy ember ki nem vihet, ha minden erejét megfeszíti is, azt 100 ember könnyű szerrel kiviheti.

Pedig mi nem csak százan, hanem több százan vagyunk Léván a köz- és magántisztviselők, magunk mellé véve az altiszteket és szolgálókat is, e célból tömörülhetnénk.

Hogy mi nagy célra tömörülénk, felhívok mindenkit, kérdezzék meg odahaza, hogy a főbb fogyasztási cikkek, tej, kenyér, sütemény, liszt, húsfélék, fa és kőszén például mennyibe kerül a háztartásban. Mindenképp arra az eredményre fog jutni, hogy keresményének több mint fele ezekre a cikkekre fordítatik.

Nem kicsinylendő tehát, ha ezeknek a cikkeknek a beszerzését az első forrásból magunk eszközöljük, s azt a jövedelmet, amit mi az élelmiszerek elárúsítóinak juttatunk, magunknak megtakarítjuk. Ez a megtakarítás nekünk évenként egy jó karácsonyi ajándék lesz.

Szövetkezzünk tehát, ez alatt a cím alatt „Köz- és magántisztviselők fogyasztási szövetkezete“ s hogy mi módon, arra nézve eszmémet legközelebb fogom kifejteni e becses lap hasábjain s örülni fogok, hogy ha e dologhoz többen is hozzászólnak ezen az úton, s ha majd úgy az eszmék tisztulni fognak, reményem, hogy a tettek terére léphetünk.

Csebi Pogány Virgil.

kezében; feje körül ragyogó aranyugárból vont glória... Lebontott hajú, égszemű, Vénusz-szépségű hölgy, nehéz, drágakövek-ből készült rózsafüzért tart... S közepén barna körszakálú ifjú, mosolygó gyermek-csoporttól körülrajongva.

A nép nagyrévete leborulva csókolgatta a szobrok talpköveit. Mindenütt virág... kincs... A fonyadt képű, agg matróna megfogta a botjára támaszkodott aggastyán jobbját s úgy nézték a csodaszép dolgokat...

Csengetyüs persellyel közeledett egy ember feléjük. Sokan dobáltak a persely szájába. Mikor melléjük ért megállt. Barátságos, jámbor képa volt. Az asszonyka megszólította félve, alázatosan. Megkérdezte, mit ábrázolnak azok a szobrok, melyek iránt oly csodás hódolat nyilvánul meg.

A perselyes ember kérdőleg tekintett rájuk.

— Honnan valók? Kicsodák?

Az aggastyán remegett s a nő bátorítlanul folytatta:

— Igen, igen messziről. A tengeren túlról, az olajfák biróalmából... Zsidók vagyunk.

A perselyes ember hidegen szólt: — Hja, zsidók!... és messziről jöttek... Azért bizonyosan hallottak már valamit az emberiség *Megváltójáról*, az Isten fiáról...? Ez a szobor, liliumtartó férfi a szent *Fünek* a nevelő atyja, József... Az a nő hitese,

A nyolcosztályú elemi népiskola.

Minden intézmény idővel elavul, s ha a kor igényeinek megfelelő reformok által a mutakozó hiányokat nem pótolják, bizonyos, hogy azon intézmény rendeltetésének csak részben fog tudni megfelelni. Így vagyunk most oktatásügyünkkel is. A mai népoktatás ebben a formájában, — még ha az új Tanterv és „Utasítás” rendelkezései az egész vonalon életbe lépnek is, — az erősen megváltozott társadalmi és ipari viszonyok között nem tudja az igényeket kielégíteni, munkájának eredménye a legjobb akarat mellett is hézagos lesz.

Az utóbbi időben úgy gazdasági, mint ipari életünk képét hatalmas evolúciók úgy szólván teljesen átváltoztatták. Ezek az evolúciók egészen új társadalmi rétegeket teremtettek, amelyek ma már el nem tagadható tényezői társadalmi életünknek és bizonyos, hogy állami életünk intézésében is részt fognak kérni maguknak. Az új társadalmi rend természetesen megfelelő műveltségre, tudásra is vágyik. Az elemi népiskola 6 osztályának anyaga pedig nem elégítheti ki az ő igényeiket. Ez pedig azért, mert nem nyújthat annyi ismeretet, annyi tudást, amennyivel az új társadalmi rend embere megelégednék.

A középiskola, a gimnázium és reális-kola az ő vagyoni viszonyaikhoz mérten igen drága, de meg mindkét iskola csak bizonyos magasabb pályáknak lévén előkészítője, egészen más ismeretekkel látja el növendékeit, mint amilyenekre az említett társadalmi osztálynak szüksége van. A polgári iskola pedig, amely eleinte népoktatási irányzattal indult meg, a fokozott igények hatása alatt lassan-lassan letért eredeti útjáról s a középiskolák felé közeledik s mint ilyen többet kíván, anyagilag nagyobb terhet ró az iskolázató szülőre. Már pedig a népoktatás csak úgy töltheti be igazán hivatását, ha lehetőleg könnyít a szülők terheire, ha a tudást és műveltséget úgy adja, hogy a már úgy is eléggé súlyos anyagi viszonyok között tengődő családok embereket legalább az iskolázatással járó anyagi megterheléstől felmentse.

Az 1868. iki népoktatási törvény által előírt felsőbb népiskolák sem váltak be a gyakorlatban. Teljesen elszakadtak a népiskolától, a tanítási idejük az iskola-kötelezettség korán nagyon túl terjed. S éppen

ez okból nem tudtak úgy érvényesülni, mint azt remélték.

Ezekből látható, hogy a népoktatás a mai kor igényeinek megfelelő módon lenne reformálandó. S erre legalkalmasabb intézkedés lenne az elemi népiskolának nyolc évfolyamra való kifejlesztése. A nyolcosztályú elemi iskola minden szökkenés nélkül, folytatódva vezetné a tanulókat azokhoz az ismeretekhez, ahhoz a műveltséghez amire egy intelligens iparosnak, vagy kereskedőnek szüksége van. Azzal pedig, hogy benne az oktatás ingyenes, a szegény szülőknél teszi lehetővé gyermekeik tovább iskoláztatását. Ha pedig ipari munkával kapcsolataik össze a felsőbb osztályok tanítási anyaga, még némi kereset is juttatná a gyermeket.

Az iskolakötelezettség a törvény értelmében a 12. életévig tart. Tehát a 12. életévét betöltött gyermek már ipari vagy kereskedelmi pályára adható. Azonban a mostani nehéz megélhetési viszonyok között felnevelkedő, hiányosan táplált munkás-gyermekek ebben a korban még testileg annyira gyengék, satnyák, hogy nemcsak a fővárosi, de a jobb vidéki iparosok sem alkalmaznak műhelyükben 12 éves gyermekeket tanoncúl.

S ha a gyermek a 12. életévének betöltése után eleget tett a törvényben megszabott mindennapi iskolabajaras kötelezettségének, ill. körülmények között meg 2 évig várakoznia kell, míg valahol alkalmazást kaphat. És ennek a várakozási időnek igen szomorú eredményei vannak. Sok szülő a mindennapi kenyér után jár reggeltől estig, a nagyobb gyermeket sorsára bizza, nevelőit az utca, lát, hall olyan dolgokat, amelyek az ő zsenge lelkét éppen abban a korban mélyezik meg, amikor legnagyobb szükség volna arra, hogy a gondolkodni kezdő gyermeket helyes neveléssel az erkölcsi megtévelyedések fertőjétől minél messzebb vigyék. Így pedig bele mennek a legmélyebb posványba, a bűn és erkölcstelenség posványába, s teljesen elzüllednek.

Vannak szülők, akik a nyomorúságos életviszonyok kényszerítő hatása alatt kihasználják gyenge testü gyermekeik munkacerejét. Küldik épületekhez téglát hordani, küldik házi szolgálónak stb. S lesz belőle máról-holnapra nyomorgó napszámos. De lehetett volna belőle iparos is, ha tovább járhatott volna iskolába, s onnan valami iparoshoz kerülhetett volna tanoncúnak.

A gondolkodóbb szülők egyrésze ezt a

— Igen, ő a mi fiunk József, csak az arca más... de ő, ő az...

A hívők között kimondhatatlan izgalom támadt. Suttogni kezdtek:

— Bolond, megőrült!...

Szigorú vonású, ősz pap lépett melléjük:

— Kicsodák? — kérdé.

Az aggyastán idegenül, félve válaszolt.

— József vagyok, ama Megváltó nevelőatyja, kit imádnak s ez hitese Mária...

A csodaszép kübevésett madonna mintha csodálkozva nézett volna alá a töpörödött, aszott nyókára.

Az ősz pap szánalmasan szemlélte a hisztériás alakokat. A tömeg büntetést kiáltott rájuk, mint a vallás csúfolóira... A sok herce-hurcának az lett a vége, hogy a két idegent erős zár alá, tömlőcbe helyezték...

A templomban megmosták a hívők a köveket, melyeket az élő-mások léptükkel megferdítettek... A papok tömjéneztek a léget, melyen a szentségtörő erotnek szó elhangzottak.

Az új folyamán azonban csoda történt. A bürtön levasalt ajtója kinyílt, s egy angyal kivezette Máriát és Józsefet, úgy mint egyszer hajdan a népek élő millióiból, el a cédrusok honába, át a Golgothán, vissza a sirjukba, hogy tovább álmodhassák álmaikat, a hüvös regéket suttogó, gyöngyös hantok alatt.

várakozási időt helyesen akarja felhasználni, s elküldi az elemi iskola IV. osztályát végzett gyermekét valamelyik középiskolába. Nem azzal a céllal, hogy azt végig járassa vele, hanem csak azért, hogy a gyerek ne legyen otthon, tanuljon egy kis műveltséget, így könnyebben el tudja majd helyezni. A gyerek elvégzi esetleg a négy középiskolát, de most már ő nem iparos, hanem „úr” akar lenni, s lesz belőle egy egész életén át önmagával, meg a helyzetével is elégedetlen diákok.

Bizonyos, hogy ez nem így történt volna, ha az elemi iskolában megszereshette volna a kellő tudást, elérte volna a szükséges életkort, az ipari vagy kereskedelmi pályán keresett volna megélhetést.

A népiskolák mai V.-VI. osztályai meg lehetős nagy terhet róznak a tanulóra. E két osztály tanítási anyaga oly nagy, hogy azt a kiszabott idő alatt eredményesen feldolgozni alig lehet. Ezt az anyagot több évre felosztva, más praktikus ismeretekkel kibővíthető lehetne a VII. és VIII. osztály tanítási anyagává tenni. Különösen a történelmi és főképen az irodalmi oktatás kiterjesztése lehetne ezen osztályok fő feladata. Így módon talán sikerülne a már-már illuzóriussá váló hazaszeretetet, a jó és nemes iránti érzetet úgy bele nevelni a gyermekek lelkébe, hogy az nem pusztán szó, hanem valóban érzés lenne.

Természetes, hogy az elemi iskolának ily kibővítése egyelőre csak a fővárosban és a nagyobb ipari és kereskedelmi központoknak tekinthető városokban volna a legsürgősebb. Egy pár év eredménye aztán megmutatná, hogy mennyivel inkább tel meg a célunk a nyolcosztályú elemi iskola, mint a mai ismétlődő oktatás.

Sándor Károly.

Különfelek.

Vidéki előfizetőinket kérjük, hogy postahivataluknál az előfizetés megújítása iránt szíveskedjenek intézkedni, hogy a lap küldése fennakadást ne szenvedjen

— Karácsonyi ünnepély. Az irgalmas nőverek levai intézete e hó 23.-án karácsonyi ünnepélyt tartott. Az ártatlan lelkék és nemes szívek felemelő ünnepélye volt. A szeretet, a jóság, az altruizmus nyilatkozott meg a kis ovodások és felnőtt polgáristák szemében, szavában, mosdulatában. Felolvadt a szívünk és örömkönnyeiket törülgettünk az arcunkról. Elfelejtettük, hogy ezek csak szinképek, játékok; azt hittük, megváltozott a világ képe, levetette a hétköznapiaságot és ünnepi mezbe öltözött. Mily boldogság is volna az Údvőző gondolatait, elveit, érzelmeit, törekvéseit a társadalom minden rétegében látni! A szerencsétlen, a szegény, a gazdag egyforma boldogságban szerethető a földet és kívánhatná az eget. A tartalmas műsort *Rossini* „Megnyitója” vezette be. Rendkívüli gyakorlatossággal és zenei érzéssel játszották el *Dodek* Iona, *Medvezky* Erzsébet és *Má-esánszky* Alojzia. A publikum sűrű tapsal jutalmazta meg őket. *Somogyi* „Karácsonyi színjátékát” az ovodások mutatták be. Az író művének tárgyát az ártatlan szívek legmélyéről bányászta ki. Azért volt oly természetes, megható, aranyos az apróságok játéka. Hiszen csak a szavak voltak az íróé az érzelmeik, a gondolatok sajátjaik voltak. *Lenthár* Margit volt a kis Jézus, *Szvetlányky* László a favágó, *Orel* Mária a főzseszódo leány, *Pál* Anna a szegény leány, *Tottczér* Margit és *Bélik* Julia az uri-leánykák, *Bakos* Lajos és *Nárdi* Sándor a cigányfiúk, *Nagy* Margit az árvalány. Agyalók voltak: *Budavári* Margit, *Benkő* Margit, *Lovas* Erzsébet, *Présztolánszky* Erzsébet, *Nyiszonyánszky* Anna, *Melcher* Erzsébet, *Hradecny* Margit, *Hirschenheuter* Dóra. *Fall* 4 kezes „Walzer”-ét *Szabó* Erzsébet és *Akúcs* Margit játszották nagy ügyességgel. *Halm-Horváth* „Az inniifári harang” c. daljátékát kedvesen adta elő *Frecska* Aranka. Hanghordozása, mimikája, gesztusai hűan

Mária, s a középső a fiuk, a megváltó Jézus, kinek születésekor óriási csillag jelent meg az égen. S azon istálló felett, melyben a jászokban a világra jött, angyalok kara örömeiket zengett.

Az elmúlt emberek élénken néztek a beszélőre, ki rendületlenül folytatta:

— Királyok jöttek az ujszülötthöz, kincseikkel, hódolatukkal... Később a szent gyermek sok kínos üldöztetést szenvedett. Heródes halálra kereste. A saját népe Istenebe vetett hitéért Pilátus elé idéztette...

A férfi sápadtan dült a falhoz, s az asszony lázasan, önfelédetten kiáltott föl:

— Igen, Pontius Pilátus elé...

A sekrestyés meglepődve tekintett rá, s aztán tovább beszélt:

— Pilátus meg a nép kívánatára az ártatlan *Bárányt* keresztfára feszítettette; de halottaiból feltámadt s él közöttünk örökké...

— S az a középső szobor volna az a Jézus? — kérdezte a férfi valami szokatlan izgalommal.

— Igen, — válaszolt a kérdező. A férfi sz. József, Krisztus nevelőatyja s a nő Mária, József hitese...

Az anyóka erre boldogan, elragadtatással kiáltott fel:

— Jézus! én fiam!...

A tömeg meghökkenve nézett feléjük... Az asszony, még mindig a férfi jobbát tartva, hévvel folytatta:

utánosták a valót. Kellemes, csengő hangján hatásonan szólózott. A polgáristák 3 hangú karéneke, melyet Tokody István ének-tanár vezetett, nagyban emelte a színjátékot. *Leybach* „La sonnambula“-ját *Felcets* Vilma szonórasta a közönség nagy tetszésére. A szépen összeállított műsor gyönyört képezte *Erdős* „Angyaliszivek karacsonya“-Szereplők: *Tóth Anna* a karacsony, *Dodek* Ilona a gasdagok, *Lajos* Iren a szegények, *Szabó* Erzsébet a szenvedők anygala; *Farkas* Janka gasdag, *Benzing* Margit szegény, *Frecska* Iren vak leánya; *Szabó* Etelka, *Kölygessy* etelka, *Moravék* Margit, *Wankay* Margit, *Csekey* Adrienne, *Schliff* Aranka. Mindmennyi derekasan megálta helyét. *Medvecky* Erzsébet es *Tesák* Erzsébet megkezesse hatáson volt. *Leybach* „La favorite“-jet játszották. A némos élvezetben gazdag ünnepeit iziesesen csoportosított előkép zárta be.

— Negyven é a közzsogálában.

Kovács Sándor kir. tanácsos, arányosmaróti kir. pénzügyigazgató, f. hó 13-án töltötte be közhatalu munkaködeában a negyvenedik évet. A negy evized érdemszerző, lelkiismeretes munkában tett el. A jutalma nyugodt öntudat, fiatalos életör, boldog családi élet, a hivatások-sereg halas szerelése es polgártársainak a nagybecsűlése. Szívbol udvözöljük mi is az ünneplő férfiu.

— Barsvármegye lévai kórházi bizottság üléserőli a Bars 51-ik számúban hozott hír, hogy gázára saorun. A bizottság sem László Zoltán dr. sem másnak indítványát nem ejtette el, mert nem ejthette el a lévai kórház egyesület ajánlásának kikötését. Ez csak a lévai kórházi egyesület eljuttatja, ha nem majd úgy fog tozozni. A dolog az: A egyesület Barsvármegyének a lévai kórház javára a járulót a maga önkéntes ingatlanaul oly feltétel mellett, hogy a kórház azt soha el ne adassa. A bizottság, mely mint a törvényhatósági bizottság által kiküldött bizottság a kórház ügyei felő, nem dönt, hanem csak előterjesztést tesz megbizozásul, az asnapan megbeszélendő tárgyalata azt az ügyet a jelzett feltételt vagy kikötést a kórházra nézve nem csak nem üdvöznek, de esetleg károsnak is tartata. Tehát *Huberth* önkénteségi tag általponyára helyezkedett, melyet az, miután egyuttal az egyesületnek is tagja akkor is képviselt, módon az egyesület el tárgyban tanácsozott. A bizottság tehát csak azt határozta, hogy az egyesület ajánlatát a bemutatott alakban nem ajánlja a vármegyének elfogadásra, hanem indítványozza, hogy az asnapan a jelzett kikötés visszavonását az egyesületnél szorgalmazzza. Hogy mi fog majd azzal az ingatlanul törtenni, ha a kórház lesz, azt a jövő tudja csak, errol sem határozhatott tehát, nem is határozott a bizottság. (Beküldtek.)

— A kultúraért. Mikor a lévai polgári leányiskola epuliet *Báthy* László prépost-plebános emeletre húzatta, akkor hírek keringtek egy ismeretlen jötevőről, aki erre a célra 20.000 koronát adományozott. Ez a nemes csekedet jut eszünkbe akkor, mikor olvassuk, hogy *Váray* Janos óbarát plebános 1000 korona adománnyal a *Kath. Sajtóegyesület* alapító tagjai köze lepett. Ez a kéttó a legszükségesebb a műveltség terjesztésére: az iskola es a sajtó. Vivant sequentes!

— A lévai kaszinó 1910. évi január hó 5. napján saját helyiségeben táncestetlyt rendez, melyre a tagok vendégei is szivesen látanak. Kezdeté este 8 es tel órákor.

— Gyaszhír. Mindig jökedvű, vig kedélyű, upikus polgártársunk szenderült jobbletre. Nem eit a közpályán, halála megis széles korden fakasztott igaz, ószinte részvétet. A virágokkal borított koporsót a gyászoló családul kivül a rokonnak es jobbaratok vettek köztü nagy számban. A kiocsatott gyászjelentésben melyen szomorodott szívvel jelentek meg, utolal, úgy a maguk, mint az összes rokonság nevében a legjobb férj, atya es eszver, *Márkly* Janos óri. állatorvosnak, Barsvármegye örv. hat. biz. tagjának 1909. évi deczember hó 19-én este 9 órákor, hosszu szenvedés es a halotti szentségek ajánlatos felvétele után, életének 56-ik, boldog házasságának 27-ik évében történt gyassos elhunyat. A megboldogotnak hűt

tetemei f. évi deczember hó 21-én, kedden delután fél 3 órákor fognak Léván a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni es örök nyugalomra helyezettetni. Az engesztelő szentmise-áldozat f. évi deczember hó 22-én reggel 8 órákor lesz az Eg Urának bemutatva. Léva, 1909. évi deczember hó 20-án. Nyngodjék békeben! Áldott legyen emléke! Özv. *Márkly* Jánosné szül. *Lörök* Emma mint neje. Gyula es Erzsébet gyermekei. Özv. *Juhász* Lászlóné szül. *Márkly* Julianna es *Márkly* József testvérei.

— Tanszeradomány. *Vassary* Kolos hercegprimás a *garamnémeti es csáradai* iskoláknak 4 drb. fali térképet es 4 drb. földgömböt adományozott.

— „Ungarische Uhren-Industrie!“ Hát meg ilyen is lehetséges? Vagy gyűlöseség, vagy gonoszság! Ott, ahol a lakosság anyanyelve tót es a magyarosodás szépen folyik, *Ujbányán* *Heinrich Weisz* német nyelvű árjegyzéket ad ki es elárastja vele a vidéket. *Ujbánya* ezt észre sem veszi? *Ujbánya* állami hivatalnokai, állami tanítói meg csak meg sem botránkoznak rajta? Az óráit nem ismerjük es német árjegyzékeiből nem is fogjuk megismerni; de az ilyen tapintatlan vagy rosszakaratu üzletemberrel magunkat megismertetjük. Torkán akad a magyar kenyér!

— Adomány. A *Stefánia-árvaház* részére 170 K 80 f-t küldött a verebélyi járás füzolgaoraja.

— Uj plebános. A hercegprimás *Lábay* Gyula, volt lekéri káplánt, aki úgy az irodalom teren mint szociális teren sok érdemet szerzett, *Alsópétre* plebánossá nevezte ki. Az uj plebános es hó 16-án fogalta el állását. Hívei nagy ovációval fogadták.

— Halálozás. Részvétell értesülünk *Liptai* Andor m. kir. bányhat. fogalm. gyászorok, 14. éves bányamernőkhallgató váratlan elhunyaról. Élete virágjában törtéte őt az enyveset, 26 éves volt. Egy kezdődő élet ért korai veget, még mielött ismeretelenek hasznát látta volna, vagyait, törekveseit, céljait elérhette volna. A verőfenyés, fiatal tavasz nem követte gyümölcsöző nyar, a halmi aratott idonekellette. Értjük a jó szülő, melyeseg gyászat. Öntudódzó szeretetük, munkájuk, fáradságuk, szenvedésük, nekiközösük jutalma az az öröm, melyet a pillanat okos, mikor gyermekeiket saját szárnyaira bocsaják. *Liptai* András es neje *Balbach* Ilona mar második gyermeküknel temetik sírba est az örömlőket. Vigasztalja meg őket a Gondviselesbe vetett melyeseg hűtlük! Egyhuse fadjalmukat ószinte részvetünk! A temetés f. hó 19-én ment végbe Selmecebányán.

— Ügyvedi oklevél. *Dr. Demény* Gyula törvényhatósági bizottsági tag a mult het elejen megartott cenzuran az ügyvedi oklevelet megszerezte.

— Művészestelyek. *Dombay* Mihály es neje, akiknek művészeteben évekek el-előtt mar gyönyörködünk, a közeljövőben ujra megartogaják városunkat. Kaszinóknban tartják művészestelyeiket. Kiseretükben lesznek *Álmasi* Bóka es *Révész* Ilona sziművésznok es *Vas* Jani segedszínész. Az előadások műsorát ismertetni fogjuk.

— Mikor a szesz működik. *Váradai* András garamvezekényi lakos es hó 19-én este nem az első pohár után neki támadt *Mezei* Istvánnak. S oly szerencsetlenül terítetté őt a földre, hogy törött lábbal a lévai közkórházba kellett szállítani.

— Rövid lesz a farsang. Mindössze 33 nap, amiben azonban öt vasárnap van s így a mulatni vagyó fiataliság mégis kivetheti részét a táncról. A naptár szerinti farsang különben január 6-tól február 8-ig tart.

— Nők a tűkör előtt. Érdekes kérdés, hogy vajjon egy egész életet át a nők mennyi időt tötenek el a tűkör előtt? A statisztika szégyelhetné magát, ha erre a fogas kérdésre is meg nem felelné. Kezdjük a leány hat éves korán. Innen kezdve tíz éves koráig a leánya naponta körülbelül het percet töt a tűkör előtt. Tízöt tizenöt éves koráig mintegy negyedórára van szükség; tizenötötől 20 évig átlag 22 percet töt a tűkör előtt; husz éves korától harmincig a nő rendszerint félórát időzik a tűkör előtt naponta. Harminc éves korát

betöltve, már kevesebb érdeklődést tanusit a saját arcképe iránt s az 50—60 év közötti asszonyok közt kevés van, aki 6 percnél többit töt a tűkör előtt. A statisztikus szerint egy élemedett nő csekély öteszerhatszáz órá, azaz teljes nyolc hónapot veszteget el a tűkör előtt — hiába. Egy női statisztikus viszont kiszámíthatja ezzel szemben, hogy a férfiak hány órá vesztegetnek el a káveházban.

— A Divat Szalont, első es legszebb asszony-ujságunkat ajánljuk szives figyelmébe. Minden családó a legteljesebb megnyugvással viheti be otthonába, mert es díszes kiállításul, tartalmas es érdekes füzetekben minden kéthétben igazi jóbarát előtt nyitja ki a kapuját. A *Divat Szalon* oktatója, segítője es mulatatója minden asszonynak, minden lánynak es a takarékoság, a szorgalom, az otthon szeretete, megbecsűlése, a gyermekgondozás megkönyvítése es a legnemesebb szellemi szórakozás az, amivel olvasóit elárastja. Közleményei fölött nem kisebb írónó, mint *Szabóné* *Nogáll* *Janka* örökös es munkatársainak díszes névsorában ott vannak mindazok, kik e lappal egyidejűleg — huszonkét esztendő alatt — lettek az olvasóközönség kedvencei. A divat, melyet magyaráz, józan, komoly, a magyar gazdasági viszonyokhoz illő, es a mi szellemi fejlettségünkhöz van mérve minden olyan cikke, melynek célja az, hogy a leánynevelést befejezve, kesz, tudatos derék házi-asszonyokat állítson az otthon élére. Ezeknek szánja az otthon varrott ruha, az otthon készített műtárgy dicsőségét, ellátván olvasóit az ingyen-szabásiekek, munkarajzok minden fajtájával es az ingyen meliekletképen megjelenő gyermekujságot, melynek az a célja, hogy fiatal anyak nemcsak a gyermekek ruházását könnyen megtanulhassák, hanem hogy gyermekeikkel foglalkozzanak is. A *Divat Szalon* dús es értekes közleményeit gyönyörű képek tarkítják s rendszeren ket művészi kiviteül szines divatképek képezi a füzet csinos es tartós borítékát. — A *Divat Szalon* kiadóhivatala: Budapest, V., Eskü-t 5. sz. — Mindenkinék szivesen küld mutatószámot, az előfizetési árak feltüntetésevel együtt, melyeknek csekélyisége szinte szembeszökő a lap pazar es tartalmas kiállításá mellett. Egész évre 12 korona, felelve 6 korona es negyedévre 3 korona.

— Kölcsonkönyvtar ujonnan kiegészítve kb. 8000 kötet, magyar, német es francia regény Nyitrai es Tarsa könyvkereskedésben Léván. Előfizetés barmely nap kezdhető.

A Budapesti Hirlap, az ország legelterjedtebb es legtekintélyesebb lapja, a magyar intelligenciának nélkülözhetetlen közönyve, közel harminc éve, hogy uttörő munkát végez a magyarság érdekében. Jelszava: MINDENT A MAGYARSÁGÉRT. Aki részt óhajt venni ebben a munkában, az előfizet a Budapesti Hirlapra. Ha már most küldi valaki a jövő negyedévre szóló előfizetési árt 7 koronát, akkor ez év hátra levő idejére díjmentesen kapja a Budapesti Hirlapot. Előfizetni lehet Nyitrai es Tarsa könyvkereskedésben is Léván.

Közönség köréből.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik leányom halála, temetése alkalmából jelenlétükkel es részvétükkel mely fadjalmunkat enyhíteni szivesek voltak, fogadják hálás köszönetemet.

Kocsmarek Janos.

Ujevi üdvözletek megváltása.

A Lévai Sport Egylet ivén ujevi üdvözleteket megváltottak: *Balogh* Jenő dr., *Bandy* Endre, *Balcsák* Béla, *Balcsák* László, *Butó* Gyula, *Gyapay* Ede dr., *Gyapay* Gusztáv, *Hollo* Sándor, *Huberth* Vilmos, *Karafián* Marius dr., *Kmoskó* Béla dr., *Lakner* Zoltán dr., *Leidentrost* Tivadár, *Levatic* Gusztáv, *Medvecky* Károly dr., *Medvecky* Sándor, *Ordódy* Endre, *Skvór* Dezső, *Szásius* Ernő, *Vajda* Jenő es *Weiss* Lipót dr. sport egyleti tagok,

8164/1909. szám.

Nyilvános köszönet.

A „Lévai Takaréék és Hitelintézet R. T.” igazgatósága 100 koronát és a „Lévai Takarékpénztár R. T.” igazgatósága 89 korona 90 fillért küldött be hivatalomhoz, hogy azon összegeket a város szegényei közt karácsonyi ajándékkul osztassam szét, — ezt mai napon a rendőrkapitány és a gazdasági tanácsnok útján foganatosítottván, — egyidejűleg, midőn azon összeget nyilvánosan nyugtáskom, — azon két helybeli intézet tekintetese igazgatóságának nemesszivű intézkedéseért a város szegényei nevében nyilvánosan köszönetemet jelentem ki.

Léván, 1909. december hó 24.-én.

Bédogh Lajos
polgármester.

Nyilvános köszönet.

A közelmúltban a következő kegyes adományokat kaptuk Stefánia árvaházunk céljaira: Gróf Coudenhove Kúnóné úrasszonytól (Zseliz) 20 kor., özv. Báró Pittel Gyuláné úrasszonytól (Kiskálna) 20 kor., Rubletzky István úrtól (Léva) 2 kor., Benkovich Gézsáné úrasszonytól (Aranyosmarót) 4 kor., Benkovich Gézsáné Pta.-Szentkereszt 10 kor., Motesicsky Mórné úrasszonytól (Málas) 20 kor., késpénis és egyéb tárgyakat; Wilhelm Mórné úrasszonytól bab és burgonyát; Rudnay Béla úrtól Alsószömbér 2 zsák liszt; egy, magát megnevezni nem akaró lévai úrasszonytól 40 pár harisnyát és egyéb tárgyakat; Garamapáti és Garamújfalú községek előljáróságától 2 1/2 zsák burgonyát s 1 zsák babot; Agó község előljáróságától árpa, bab kukoricát; Zsemlier község előljáróságától 2 zsák burgonya és 1 kis zsák babot; Garamkessi község előljáróságától 25 kgr. babot. — Köszönettel adósunk ehelyett: Ortmann Fidélné, Murányi Juhász Margit, Schubert Pálné, Faragó Sámuelné úrasszonyok — valamint Novák Margit és Kern Emike úrleányoknak az őszi gyűjtés eszközése alkalmával tanúsított fáradsatlan buzgalmaikért, mely által árvaházunk céljaira 748 korona 44 fillért juttattak; Cserei Gyuláné úrasszonyt pedig, Fiaély Tercsike és Olga úrleányokkal, árvaházunk karácsonyfájára nagy buzgalommal gyűjtött 351 korona beszolgáltatásáért illeti az elismerés.

Léva, 1909. december 23.

Leidenfrost Tódorné Faragó Sámuel
titkár.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései

1909. évi dec. hó 19-től 1909. évi dec. hó 26-ig.

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Czandt István Földi Emilia	fiu	Lajos
Belházy Lajos Mácsay M.	leány	Irén
Stadler Izsák Stadler Mari	fiu	László
Tolnai Lajos Frajka Teréz	leány	Örzsébet
Madarász János Gál R.	fiu	Lajos
Cuba János Korpás Eszter	leány	Margit
Mészáros M. Kalapos A.	fiu	József

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Szitka Sándor	19 éves	Bélvérzés
Matusik György	26	Tüdővész
Nyevizánaski Nándor	11 hó	Kanyaró
Gáspár Péter	14 éves	Agy. gyulladás
Korcsmárek Margit	16	Bélférgő gyul.
Márkly János	56	Májrák
özv. Kovács Andrásné Farkas Erzsébet	49	Májzsugor
Pányik Ilona	18 hó	Kanyaró

Lévai piaciárak.

Rovatvezető: Kónya József rendőrkapitány

Buza w.-mássánsként 26 kor. — fill. — 26 kor. 40 Kétszeres 24 kor. 80 fill. 25 kor. 40 fill. — Rozs 19 kor. 60 fill. 19 kor. 80 fill. — Arpa 13 kor. 20 fill. 13 kor. 60 fill. Zab 15 kor. 40 fill. 15 kor. 80 fill. — Kukorica 11 kor. 60 fill. 12 kor. — fill. — Lencse 28 kor. — fill. 29 kor. — fill. — Bab 19 kor. — fill. 20 kor. — fill. — Köles 14 kor. — fill. 15 kor. — fill.

Vetőmagvak 100 kilónként: Vörös lóhere természetűl aránkamentes 135—140 Vörös lóhere, kis aránkás 105—110 Vörös lóhere, nagy aránkás 105—110 Luczerna természetűl aránkamentes 175—180 Luczerna, világos szemű aránkás 140—144 Luczerna, barnás szemű 115—120 Biborhere 42—44 Baltacsin 32—34 Muharmag 20—22

Szerkesztői üzenet.

K. J. Bpest. A karácsonyi számba nem jutott hely. A legközelebbi számban hozzuk majd.

B. Ofutak. Boldog ünnepeket!

L. Gy. Alsópél. A Friss Jozsok hangjai is azok közé a bizonyos hangok közé tartoznak, amelyek nem hallatszanak az égbe.

Nyilttér*)

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Enyhe, oldó háziázer mindazoknak, kik emésztési zavarokban és az illő életmód egyéb következményeiben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 korona.

Vidéki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Fájdalom csillapító és erősítő bedörzsölés, elismert, régi jóhírnevű háziázer szaggatás és hűlésből származó mindennemű betegségek ellen.

Eredeti üveg ára kor. 2 Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Főszékhely MOLL A. gyógyszerész. Cs. kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9.

Névjegyek, Meghívók Nyitrai és Társánál.

Eladó ház. Zúgó-utca 23. számú ház szabad kezből eladó. Bővebbet ott a házban.

Eladó ház. Bathy-utca 24. számú ház szabadkezből eladó. Bővebbet ott a tulajdonosnál.

357/1909 végreh. szám.

Arverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az újbányai kir. járásbírósnak 1909. évi V. 268/1 számú végzése következtében Dr. Balbach Béla újbányai ügyvéd által képviselt zsarócai népbank r. t. javára Lupták József és Bende István alperesek ellen 2.8 korona s jár erejéig 1909. évi december hó 2-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felül foglalt és 2160 koronára becsült következő ingóságok, u. m. malomkőek és szén nyilvános arverésen eladandók. Mely arverésnek az újbányai kir. járásbírósnak 1909. évi V. 268/2 számú végzése folytán 278 korona tőkekövetelés, ennek 1909. évi július hó 1 napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 113 korona 2 filléren bírósági már megállapított költségei erejéig, Újbanán a helyszínen leendő megtartására 1910. évi január hó 5-ik napjának delután 3 órája határidőül kitűztek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igézőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felül foglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen arverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendelendő.

Ujbanán, 1909. évi december hó 22.-én.

Hubay Kálmán.
kir. bíró, végrehajtó.

Saját termésből kis üstön főzött kitűnő minőségben

Seprő és törköly-pálinka

Hektoliterenként . . . 140 koronáért
Literenként . . . . . 160 fillérért

Sárga baraczk-pálinka

Literenként 5 koronáért.

Kapható Léván

HOLLÓ SÁNDOR
pincéjében.

Tüzifa hasáb és aprítva,

porosz kőszén és pirszén-
rendeléseket elfogad és

házhoz szállít

Braun József és fia.

Iroda: Honvéd-utca Wertheimer-ház.

Telefon szám 12.

3863/1909 tkvi szám.

Arverési hirdetés.

A lévai kir. járásbírósnak mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az aranyosmaróti takarékpénztár zselizi fióktelepe végrehajtónak özv. Molnár Andrásné szül. Juhász Julianna egy is mint kiskoru Molnár Maria t. t. gyámja végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében benyújtott arverési kérvénye folytán a nevezett végrehajtó javára 2000 korona tőke ennek 1907. évi december hó 17 napjától járó 8% kamatai 80 korona 20 fillér eddigi per és végrehajtási az ental 40 korona 80 filléren megállapított arverés kérti valamint a még felmerülő további költségeknek kielégítése ügyintézés az 1881. évi LX. t. c. 107. §. alapján ezennel csatlakozottak kimondott végrehajtási zálogjogi bír. hitelező nevezetesen Riedl Ferenc zselizi lakosnak 504 korona tőke ennek 1908. évi szeptember 8-3-ji 9% kamatai 80 korona 50 fillér kötségből álló követelésének kielégítése végett az 1881. évi LX. t. c. 144 § és a Vhu alapján a végrehajtási arverést a végrehajtást szenvedett özv. Molnár Andrásné szül. Juhász Julianna egy is mint kiskoru Molnár Maria t. t. gyámjának a lévai kir. járásbírósnak területén Zseliz község határában fekvő és a zselizi 309 sztjkvben A I 1 sor 117/b hszámu belttelek és 201 ó. i. számú házara 982 korona az ottani 32/1 sztjkvben A I 1 sor 842 hszámu szántójára 107 korona az ottani 499 számú tjkvben A I 1 sor 181/a hsz. 2 sor 311/a hsz. 3 sor 370/a hsz. 4 sor 423/a hsz. 5 sor 510/a hsz. 6 sor 635/a hsz. 7 sor 727/a hsz. 8 sor 813/a hszámu ingatlanaira 1134 korona az ottani 505 sztjkvben A I 1 sor 118/d. B. 2. 3. tétel alatt 1/2 1/2 részbeni egész ingatlanára 14 korona, az ottani 582 sztjkvben A I 1-7 sor 296/b, 359/b, 525/b, 712/b, 825/b, 984/b, 1047/b, hszámu egész ingatlanára 850 korona kikiáltási árban az arverést elrendelte meg pedig a Vhu 26 § alapján akként, hogy ezen határnapon az ingatlanok a megállapított kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron eladatni nem fognak és hogy ezen arverés áttal a 412/882 és 305/1885 tkvi számú végzéseikkel özveg Csudai Jánosné szül. Pozsenyik Erzsébet javára a zselizi 309 sztjkvben C. 2 tétel alatt bekebelezett haszonélvezeti jog, illetve C 6 tétel alatt bekebelezett özvegyi jog ugyintézés a zselizi 505 sztjkvben C. 6. 7. tétel alatt Csudai András és neje Molnár Anna javára bekebelezett szolgalmi jog, valamint ezen 605 sztjkvben C 8 tétel alatt Csudai Imre javára bekebelezett haszonélvezeti jog nem lesz érintve.

Ezen nyilvános bírói arverés 1910. évi január hó 19. napján dele 5-től 10 1/2 órákor Zseliz község házaul lesz megtartva.

Az arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ban jelzett árfoylammal számított és az 1881. évi 3333, számú I. M. R. 8. §-ában kijelölt övadékképes értékpapírral a kiküldött kezdeh letenni vagy az 1881. évi LX. t. c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéseről kiállított szabályszerű elismervényt átzoigáltatni, mely kötelezettség alól csak a Van. 21. §-ában megnevezettek vannak felmentve.

Azon arverelő ki a kikiáltási árnál magasabb ígéretek tett, ha többet igérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százeleka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százelekkéig kiegészíteni, mert ha ezen kötelezettségének eleget nem tesz, ígéréte figyelmen kívül marad és a haladéktalanul folytatandó arverésben többé részt nem vehet.

Kelt Léván, a kir. járásbírósnak mint telekkönyvi hatóságnál 1909. évi november hó 2. napján.

Hoffmann Arpád,
kir. albíró.

Eladó ház. Koháry-utca 57. számú ház szabad kézből eladó. Bővebbet ott a háztulajdonosnál.

Szőlő oltvány,

szőlővesszőről és borról nagy képes árajegyzékemet

INGYEN

és bérmentve küldöm meg, aki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, aki rendelni nem akar, mert ebből megtanulhatja a szőlőtelepítést s emellett sok szőlőkép van benne. Szőlőoltványokból és más egyéb európai és amerikai sima és gyökeres vesszőkből, a viághírű Delawareből állandóan több millió készlet eladó, olcsó ár mellett. Több ezer elis merő-level, közte több hercegi és grófi uradalomtól

Czím: Szücs Sándor fia, szőlőtelepe

Bihardiószeg.

Tüzifa

teljes vagon-rakományokban k a p h a t ó

Ipolypasztó

állomáson levő raktárból.

Megrendelhető **WOLFFNER S.** cég-nél Budapest, V., Drava utca 16.

Leányálmok

férfibolondító kincsek — elbájoló szépségek — szerelmi varázslás s szerelmi láncolat —

melyik fiatal leány nem álmolta?

Hajdanában öreg vénasszonyoktól szerelmi italt vettek, manapság a fiatal lányok bőlemben cselekszenek s a legközelebbi drogériából, gyógyszerházból s illatszertüzletből

Zuckooh-szappant | **Zuckooh-krémet**

kis csomagolás 1.-kor. | közöns. tubus 1.25 kor.
nagy csomagolás (ajándék) 2.50 „ | nagy tubus 2.50 „

vásárolnak.

Zuckooh-szappan s Zuckooh-krém szépséget alkot mint a tavaszi gyöngyvirág, olcsó és gazdaságos a napi használatban, a miért is a szépségügyi szerek eszményképét képezi.

Fiatallányok és asszonyok! Aki szép akar lenni, az csak Zuckooh-szappannak hódoljon, aki különös szép akar lenni, az Zuckooh-krémet is használjon.

Ne halassz, ne kételkedj!

Ne nyugodj, ne pihenj addig míg

Vágyatok célját el nem érték.

Különbön szomorú végül maradnak:

Be nem teljesült óhajok!

A Zöldkert-utcai

fényképészeti-, festészeti- és nagyító

m ű t e r m e m e t

az ujonnan épült Kálvin-palotába helyeztem át, mely a legmodernebb felvételekhez van berendezve.

Készítik u. m. platinu, aquarell, bromezüst és pigment képeket, valamint közönséges fényképeket, legkisebb nagyságtól és ezen életnagyságig. Különlegességek: gyermek-, csoport-csőtüfelvételekben.

Ugyisintén meghívás esetén házonkívüli felvételeket teljes sikerrel készítek.

nagyítások bármely régi fénykép után teljes életnagyságig

Kedvezőtlen időjárás mellett is eszközölök sikerült felvételeket.

A mélyen tisztelt közönség szives megbízásait, rendeléseit kérve, vagyok kiváló tisztelettel

NAGY ARTHUR

fényképész.

Léván, Kossuth Lajos-tér, Kálvin-udvar.

Eladó ház. Balassa utca 8 számú ház, 4 szobából és mellékhelyiségekből álló ház szabadkézből eladó.

Eladó ház. A Kálnai-utcai 22. számú ház, mely áll 3 külön lakásból, mellékhelyiségekkel, tágas udvarral és kerttel szabad kézből eladó. Bővebben értekezni lehet ugyanott a háznál.

Eladó ház.

A Honvéd-utczában lévő csinos

Sveiczi ház

egészben és hozzá egy darab gyümölcsös kert, jutányos árban megvehető **Osztrider** György tulajdonostól.

!! VALÓDI AMERIKAI CIPŐK !!

Kovács Sándor

dúsan berendezett

férfi-, női- és gyermekcipő raktára

L É V Á N,

Kossuth Lajos-tér 1. sz. (Uj városház épületben).

Legalkalmasabb **U J É V I** ajándékok!

Nagy választék valódi

orosz-, sár-, hó- és házicipőkben.

Mérték utáni

megrendelések és javítások elfogadtatnak.

Pontos kiszolgálás.

== !! Legolcsóbb bevásárlási forrás !! ==

Gyermekcipők leg jobb minőségben!

Knapp Dávid,

mezőgazdasági és varrógépek

== nagy raktára L É V Á N. ==

Piac téren, nagy kiterjedésű gépraktárom céljára ujonnan épült házamban nagy választékú

állandó gépkiallítás

van berendezve, melynek megtekintésére az érdeklődő közönséget — vétel kötelezettség nélkül is — mindenkor szívesen látom és szakzerű magyarázatokkal készséggel szolgállok.

Hazai gyártmányu gépek

u. m. **HOFHERR** és **SCHRANTZ**-féle gőzcséplő készletek, **GANZ**-féle motorok minden nagyságban, valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

Kiváló gyógyhatású

Erős tápszertartalmazó

TOJÁS ÉS CSOKOLÁDÉ COGNAK

Különösen lábbadozók, aggok, betegek és gyermekek erősítésére is, orvosok által nagyon ajánljatik.

Kizárólagos egyedüli elárúsító hely:

L É V Á N,

Loserth Dezső

fűszer és csemege üzletében.

T. cz.

Van szerencsénk tisztelt Uraságod becses tudomására hozni, hogy Lévan, Kossuth Lajos-téren (Kalvin-udvar)

temetést rendező intézetet

alapítottunk. Semmi áldozatot sem kimélve, egy a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő temetkezési intézetet állítottunk fel, mely folyó évi november hó 15-én működését megkezdvén, az előforduló gyász esetekben készséggel ajánlja fel szolgálatát.

Az intézet törekvése leend egyszersmind, hogy a szomorú, de a kegyelet és tisztelet kifejezését célzó intézményt legszegényebb embertársunk is aránylag épügy igénybe vehesse, mint a leggazdagabb.

E cél elérhetése végett és hogy a legkülönbözőbb igényeknek is megfelelhessünk, a temetés rendezésének költségeit illetőleg a következő osztályzatok állapították meg, u. m.:

I. polgári oszt. temetés	24-26 K	I. diszosztályu temetés	400 K
II. " " "	50 "	II. " " "	700 "
III. " " "	70 "	III. " " "	1000 "
IV. " " "	130 "	IV. " " "	1200 "
V. " " "	160 "		
VI. " " "	240 "		

Az előforduló gyász esetek alkalmával a fenti osztályzatok közül bármelyik szerint történt megállapodás után a temetések-nél minden kívánatos legkisebb teendőt az intézet fog teljesíteni, anélkül, hogy ez csak némileg is további gondját képezne a gyászoló családnak, mely ily szomorú percekben ugyis alig képes figyelmét minden szükséges és gyakran kicsinyesnek látszó dolgokra kiterjeszteni, melyek az intézet által egy gyakorlott vezetőnek és legtöbbrör maga az intézet tulajdonosának felügyelete alatt, a legpontosabban a n. é. közönség kívánalmaihoz képest és teljes megalgedésére fognak teljesítettetni.

Az intézet minden e szakmához tartozó árucikkkel a legnagyobb választékban el van látva; kívánatra a gyászruhák készítését is elvállalja, melyek 6 óra alatt készülnek.

Mély tisztelettel

Léva, 1909 november hó.

Léva és vidéke első disztemetést-rendező intézet.

Kossuth Lajos-tér (Kalvin-udvar).

Deczember hõ elejétõl üzégünk egyuttal élõvirág-üzletet is tart.

Kölcsönkönyvtár

ujjonnan kiegészítve kb. 8000 kötet

magyar, német és francia regény

NYITRAI ÉS TÁRSA

könyvkereskedésében

L É V Á N.

Elõfizetés bármely nap kezdhetõ!!

Ferenczi János

uri-, női- és gyermekcipő üzlete
Kálvin-udvar. Léva. Kossuth L.-tér.
Az ujonnan berendezett üzletemben raktáron tartok és mérték után készítek

uri-, női- és gyermek-
czipőket

a legújabb divat szerint kiváló anyagból és bármely különlegességet a legszolidabb árak mellett.

báró Baratta Alajos

keramikai gyárai

**Tetőcserép,
Kályhás agyag,
Chamotte téglá**

Poltár (Losonc mellett)

KÉPVISELŐT KERES!

Kern Testvérek

L É V Á N.

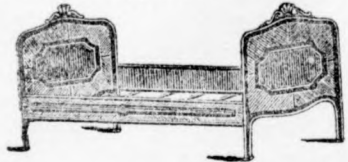
Vas-, fűszer- és csemegekereskedők.

Ajánljuk ujonnan átrendezett raktárunkat olcsó, pontos kiszolgálásunkkal.

Valódi Angol, Key, Batleaxe, Brazíliai, Cuba, Jamaika rumokat, likőröket

orosz-kínai TEÁKAT, csemege-sajt, naponta friss felvágott, déli gyümölcsök és mindennemű fűszer- és gyarmat-árukat.

Továbbá téli idényre magyar gyártmányu, folyton égő **Viktória, Meidinger-rendsz. kokszt-,**

szén-**kályhákat, tűzhelyek, fa-**

és kályha felszereléseket, nickel, aluminium, email, öntött és lemez **konyha-edények, al-**packa tea-főzők, evőeszközök jótállásra vadászati felszerelések, löpor, **fegyverek** dús választékban, nagy választék épület- és mindennemű vasalásokban.

Becsés pártfogását kérve továbbra is igen tisztelt vevőinknek.

Varrógépek

5 évi jótállásra!

KÁVÉ N A G Y R A K T Á R 2 4 0 K O R. 4 4 0 K O R.

M I N D E N N E M Ű F E S T É K Á R Ű K

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**
pótléka

egy régiónak bizonyult háziszere, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél, oszónál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K -80, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: **Török Lózsef** gyógyszerésznél, **Budapest.**

DE Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlanhoz“, **Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.**

Figyelmeztetés!

A. Schicht
szarvasszappan

valódi csakis a

Schicht

névvel és a „szarvas“
védjeggyel!

Kristálylimonádé

a citrom alkatrészeiből por alakban előállított készítmény » megfelelő mennyiségű cukorral együtt limonádé előállításához.

Viz hiányában

szárazon a szájba véve kitűnő szomjúság csillapító.

**Utazásoknál
Kirándulásoknál
Sport-kedvelőknek
Turistáknak**

kitűnő szolgálatot tesz.

Egy 1 kgmos doboz ára 3 K. 60 f.

Egy 1/2 kgmos doboz ára 1 K. 90 t.

Egy 1/4 kgmos doboz ára 1 korona

Egy adag csomagolva, ára 6 filler.

Az állandó limonádé fogyasztókra nézve előnyösebb ha 1/2 kg.-os, 1/4 kg.-os, de különösen ha 1 kg.-os dobozt vesznek.

Törvényileg védve! — Ügyeljünk a védjegyre!

Kapható minden fűszerkereskedésben

Készíti **Kertész Ernő,**
gyógyszerész Szabadkán.

Karácsonyi és ujévi

ajándéknak

tartosságánál, valamint állandó értékénél fogva legal-
kalmasabb az ékszer vagy óra.

Ajánlom a nagyérdemű közönségnek dus választéku
óra, ékszer, arany és ezüst áru

üzletemet, melyben mindenki
részére alkalmas ajándék ta-
lálható. — Tulhalmozott rak-
tárom csökkentése czéljából
egész deczember hónapban
mélyen leszállított **árakon**
árusíthatok.

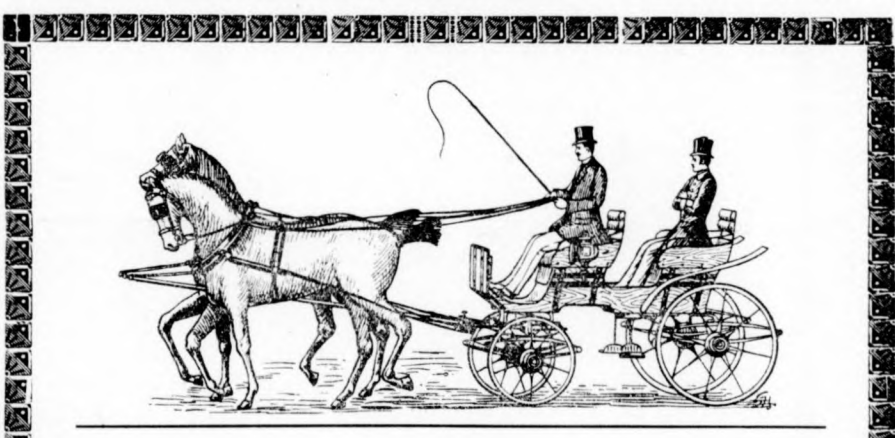
Vidéki megrendeléseket
gyorsan és lelkiismeretesen
teljesítek.

Kitűnő tisztelettel

Klein Sándor

óras és ékszerész

L é v á n.

GYÖRGYI

szijgyártó, kocsi
nyerges és
fényező

LAJOS

saját kovács
és
bognár műhelye

Ajánlom **Léván Szepesi-utca 5. és Kálnai-utca 23** alatt lévő
szijgyártó, nyerges, kocsifényező, kovács
és bognár műhelyemet,
valamint kocsi és lószerszám raktárait.
Sérvkötők minden alakban; kívánatra rendelet szerint készítek
és javítok.

Elvállalok a mai izlések szerint bármilyen alakú fiédes kocsik elké-
szítést valamint a legegyszerűbb munkákat is.

Nagy választékot tartok saját készítésű, könnyű, izléses kocsizó lószerszá-
mokban, ígás és komet szerszámokban, nyereg és vadászati eszközökben, istálló
és börtisztító szerekben, utazó cikkeket, bűrdíszműru szivartárcákban és lópokróe
gyári raktára.

Mind ezeknek a javítását egész olcsó áron készítem.

Kiváló tisztelettel,

Györgyi Lajos.

M E G H I V Ó.

Az alapítandó „Nyitrai és Társa Irodalmi és Nyomdai Részvénytársulat”
Léván, 1909. évi december hó 28-án, d. e. 10 órakor a városháza tanácstermében tartja

alakuló közgyűlését

Erre alulírott alapítók — a kereskedelmi törvény értelmében, a kibocsájtott „Tervezet” alapján — ez uton is meghívják mindazokat, kik az alapítandó részvénytársulat megalakításához részvényjegyzéssel hozzá járultak.

Léva, 1909 december hó 11-én.

A z a l a p í t ó k:

BÁNDY ENDRE evang. lelkész.	DR. FROMMER IGNÁCZ tb. megyei főorvos.	LEIDENFROST TÓDOR uradalmi kormányzó.
BÁTHY LÁSZLÓ prépost-plebános.	DR. GYAPAY EDE ügyvéd.	MEDVECZKY SÁNDOR gyógyászorvos.
BELCSÁK LÁSZLÓ kir. közjegyző.	HUBERTH VILMOS ügyvéd.	ORDÓDY ENDRE főszolgabíró.
BÓDOGH LAJOS polgármester.	DR. KARAFIÁTH MARIUS tb. megyei főorvos.	SCHUBERT PÁL Lévai Takarékpénzt. igazg. tagja.
BORCSÁNYI BÉLA cégfőnökséjének tulajdonosa.	DR. KERSÉK JÁNOS ügyvéd.	DR. TÓTH SÁNDOR ügyvéd.
FARAGÓ SÁMUEL Első magy. ált. bizt. int. titkára.	DR. KMOŠKÓ BÉLA ügyvéd.	WEISZ BENŐ bankigazgató.
KÖVESKUTI JENŐ áll. tanítóképző int. igazgató.		TÓTH SÁNDOR főgimn. igazgató.

T Á R G Y S O R O Z A T:

1. Az alapítók felhívására az aláírók közgyűlési elnököt, jegyzőt és jegyzőkönyvhiteltestet választanak,
2. Megállapítatik, hogy az alaptőke kellő aláírás és befizetés által biztosított és hogy az aláírók összehívása idejekorán megtörtént.
3. A társasági alapszabályok megállapítottak.
4. Határozat hozatik a társaság megalakulása dolgában.
5. Az alapítók bejelentik, hogy az igazgatóságnak 3

- évre leendő kinevezésére nézve a tervezetben kikötött jogosultságukat miként gyakorolták.
6. A felügyelő bizottság megválasztása egy évre.
7. Az alapítóknak az 1875. XXXVII. t.-cz. 152. §-a szerinti felelőssége felett, nemkülönben az alapítási költségek elszámolása iránti határozathozatal.
8. Cégbejegyzés és igazgatóságnak ezzel kapcsolatban adandó felhatalmazás iránt intézkedés.

Medveggy Lajos

cukrászata Léván
Kossuth L.-tér. — Takarékpénzt. épülete

Ajánlom a n. é. közönségnek a legizlésebb

Karácsonyi díszeket,

süteményeket, szalon-cukorkákat,

Makos- és diós patkót

s mindent ami e szakmában előállítható a legfinomabb és legjutányosabb árban.

Rendelések fél óra alatt elkészítetnek.

Loserth Dezső

fűszer-, csemege-, bor- és ásv.-viz kereskedése.

L É V A. Kossuth Lajos-tér 1. szám.

Naponta friss felvágott. Teljesen friss aruk. Prágai sódar. Naponta friss teavaj. Császárhús főzve. Debreczeni paprikás szalonna. Naponta friss bécsi, frankfurti és szepességi virsli. Debreczeni füstölt kolbász.

Karácsonyi cukorkák nagy választékban.

Friss teasütemények.

Jutányos ár! Gyors és pontos kiszolgálás!

Kiváló jó minőségű asztali peccsenye és vörös

PALACZK BOROK

igen jutányos áron kaphatók

L Ö W Y L I P Ó T

bor- és sörnagykereskedőnél Léván.

Nyomatott Nyitrai és Társa gyorsajtóján Léván.